IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 126)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 153)**

z dnia 21 czerwca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 126)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 153)

21 czerwca 2022 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem poseł **Mirosławy Stachowiak-Różeckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, rozpatrzyły i zaopiniowały dla Komisji Finansów Publicznych:

– sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

– części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie części oświatowej:
– wydatki,
– części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 11, 26, 52,
– części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 801 – Oświata i wychowanie
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe,
b) 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe,
– zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów.

W posiedzeniu udział wzięli: **Dariusz Piontkowski** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Klimowicz** p. o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Piotr Prokopczyk** dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli, **Cezary Pomarański** doradca w NIK.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Basicki**, **Anna Goral**, **Daria Grochowska, Agnieszka Jasińska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dzień dobry. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i polityki Regionalnej. Witam państwa posłów i gości: pana Dariusza Piontkowskiego – sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki i pana Piotra Prokopczyka – dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Pan? Bardzo proszę, pan się przedstawi.

Doradca w NIK Cezary Pomarański:

Cezary Pomarański – doradca NIK.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Piękne nazwisko. Cezary Pomarański. Witamy. Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie: pkt 1 – części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej – wydatki, pkt 2 – części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 11, 26, 52, pkt 3 – części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 801 – Oświata i wychowanie – dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe, 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – dochody i wydatki, dotacje celowe, pkt 4 – zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie ma uwag.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Proponuję łączne zreferowanie i łączną dyskusję nad wszystkimi częściami budżetowymi.

Czy jest sprzeciw wobec takiej propozycji? Nie ma.

Stwierdzam, że przyjęliście państwo wniosek.

Proszę o zabranie głosu pana Dariusza Piontkowskiego – sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki i przedstawienie sprawozdania w częściach 82, 83 i 85.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki Dariusz Piontkowski:

Dzień dobry. Witam państwa. Część 82 – to przede wszystkim subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego. W ustawie budżetowej na 2021 r. określono ją w kwocie nieco ponad 52 000 000 tys. zł. Była ona potem nieco zwiększana. Zgodnie z przepisami, subwencja jest wyższa od subwencji w roku bazowym plus dodatkowe środki na jakieś dodatkowe zadania. I tak rzeczywiście złożyło się. Między innymi w trakcie roku budżetowego zwiększono o 187 000 tys. zł subwencję oświatową z przeznaczeniem na sfinansowanie zajęć wspomagających uczniów w utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. To był program, który miał pomóc wychodzić uczniom z edukacji zdalnej związanej z epidemią COVID.

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na 2021 r. wyniosła ponad 2 200 000 tys. zł. W tej kwocie uwzględniono także m.in. skutki zmian w strukturze awansu zawodowego nauczycieli, zmiany liczby etatów, skutki przechodzące podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli od 1 września 2020 r.

Tak, jak co roku, także w 2021 r. z subwencji oświatowej była wydzielona rezerwa subwencji oświatowej, która ostatecznie wyniosła ponad 400 000 tys. zł. To było prawie dwukrotnie więcej niż kwota planowana, bo – jak wspomniałem – zwiększono ją o środki na zajęcia wspomagające. Standard finansowy A, który często kojarzony jest z subwencją oświatową, w 2021 r. wyniósł 6069 zł. Był wyższy o ponad 151 zł w stosunku do 2020 r.

Rezerwa subwencji oświatowej była podzielona zgodnie z kryteriami podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021 r., zaopiniowanymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Te środki były dzielone na dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych – to jest kwota 132 000 tys. zł – prawie 33% całej rezerwy, zdarzenia losowe – niespełna 4000 tys. zł, niespełna 1% całej kwoty, dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli – prawie 32 000 tys. zł, niespełna 8%, także kilka tytułów związanych z wyposażeniem w pomoce dydaktyczne – łącznie dwadzieścia kilka procent, to w końcu zajęcia wspomagające uczniów, o których mówiłem – prawie 35%, korekta błędów statystycznych, to rzeczywiście można powiedzieć w granicach błędu statystycznego, bo to zaledwie 0,01% oraz inne zadania o jednorazowym charakterze – niespełna 0,1% całych środków.

Jeśli chodzi o podział na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, typy jednostek samorządu terytorialnego – największą część w subwencji miały gminy – prawie 45%, powiaty – 19,5%, miasta na prawach powiatu – 34,6%, województwa – 1,3% subwencji oświatowej.

Jeśli chodzi o część 85 – Budżety wojewodów – tutaj doszło do wzrostu dochodów, ale trzeba pamiętać o skali. Te dochody to niespełna 4000 tys. zł w skali zaledwie całego roku. W stosunku do wydatków to naprawdę bardzo niewielka część. Jeśli chodzi o wydatki z tej części, to w dziale 801 – Oświata i wychowanie – prawie 300 000 tys. zł, nieco ponad 300 000 tys. zł po nowelizacji, a w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – niespełna 28 000 tys. zł. Te pieniądze były przyznawane na: utrzymanie kuratoriów oświaty i ich delegatur, w tym także na wzrost wynagrodzeń, jak w całej sferze budżetowej, o 6%, dotację przedszkolną, dotację dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe, nagrody kuratorów oświaty dla nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, realizacja takich programów, jak „Aktywna tablica" i Narodowy Program Czytelnictwa – priorytet III, bo pozostałe priorytety realizowane są przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego. To także wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województw, a także pomoc materialna dla uczniów – stypendia i zasiłki szkolne.

Jeśli chodzi o część 83 i rezerwy 11, 26 i 52, było to łącznie prawie 2 383 000 tys. zł. Rezerwa w pozycji 11 – to stypendia prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych – zrealizowana w kwocie prawie 22 000 tys. zł. Rezerwa 26 – to środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych, realizacja programu rządowego „Aktywna tablica", a także programów rządowych w zakresu edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży – łącznie wydatkowano ponad 776 000 tys. zł. Tę rezerwę zrealizowano w 100%. Tu pojawił się nowy program, oprócz programów, o których wspominałem, także program „Poznaj Polskę", na który przeznaczono w tamtym roku 40 000 tys. zł. Rezerwa 52 – Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego – to niespełna 1 600 000 tys. zł. Wykorzystana w 100%. Podniesiono nieco limit przeznaczony na jedno dziecko.

To tyle skrótowych informacji. Jeżeli będą pytania, postaramy się odpowiedzieć.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę o zabranie głosu panią dyrektor.

P. o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Agnieszka Klimowicz:

Agnieszka Klimowicz – p. o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Omówię punkt pierwszy, a panu doradcy oddam głos by omówił kolejne punkty.

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, w której część oświatowa stanowi 63,4% wydatków. Nie wydawaliśmy odrębnej oceny w zakresie części oświatowej. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, minister finansów wykonując budżet państwa w 2021 r. w części 82 rzetelnie i zgodnie z przepisami dokonał wyliczeń poszczególnych części subwencji ogólnej należnych jednostkom samorządu terytorialnego, przekazał środki poszczególnych części subwencji ogólnej, w tym części oświatowej oraz prawidłowo rozdysponował rezerwę subwencji ogólnej do jednostek samorządu terytorialnego. W badanej próbie wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

Część oświatowa subwencji ogólnej została przekazana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego w łącznej kwocie ponad 52 000 000 tys. zł, w tym ponad 402 000 tys. zł z tytułu rozdysponowania rezerwy oświatowej. Łączna kwota wydatków była zgodna z planem i o 4,1% wyższa niż w roku poprzednim.

W 2021 r. minister finansów wydał 46 decyzji zmniejszających kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na łączną kwotę ponad 7000 tys. zł, w tym 12 gminom i 34 powiatom. Kwoty zostały potrącone z kolejnych rat części oświatowej subwencji ogólnej i zwiększyły rezerwę części oświatowej. Szczegółowe badanie 7 wybranych decyzji ministra w sprawie zmniejszenia jednostkom samorządu terytorialnego części oświatowej subwencji ogólnej wykazało, że zostały one wydane prawidłowo, bez zbędnej zwłoki i zgodnie z obowiązującymi procedurami, a korekt dokonano w związku ze stwierdzeniem błędnych danych w systemie informacji oświatowej.

Rezerwa oświatowa wydzielona z części oświatowej subwencji ogólnej na 2021 r. w wysokości ponad 208 000 tys. zł w trakcie roku została zwiększona o ponad 194 000 tys. zł ze środków pochodzących z rezerw celowych – poz. 52 i 36 oraz zasilona środkami ze zmniejszeń części oświatowej subwencji ogólnej na 2021 r. Środki z rezerwy zostały terminowo rozdysponowane na podstawie 16 wniosków ministra edukacji i nauki na podstawie zaakceptowanych przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego kryteriów podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na 2021r.To wszystko w zakresie pkt 1. Oddaję głos koledze.

Doradca w NIK Cezary Pomarański:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Cezary Pomarański – doradca ekonomiczny w Departamencie Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli. Postaram się odnieść do kolejnych punktów programu. Otóż, jeżeli chodzi o rezerwy celowe, które przedstawił pan minister Piontkowski, w zakresie rezerwy celowej poz. 11 – Stypendia prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych, Najwyższa Izba Kontroli objęła swoim badaniem wydatki w zakresie 502 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W przypadku rezerwy celowej poz. 26 – Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szklonym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych, materiałów ćwiczeniowych, realizację programu rządowego „Aktywna tablica", a także programów rządowych z zakresu edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży, kontrola tej pozycji rezerwy została poddana w wysokości 149 269 tys. zł. W tej kontroli stwierdzono jednostkową nieprawidłowość w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie – wojewoda z opóźnieniem podjął decyzję w sprawie zablokowania kwoty 14 tys. zł pochodzącej z tej rezerwy z uwagi na nadmiar posiadanych środków. Poza tym jednostkowym przypadkiem nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podobnie było w przypadku rezerwy celowej poz. 52 – Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego. Badaniem w kontroli budżetowej objęta była kwota 573 361 tys. zł. Tutaj również w kontroli w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie stwierdzono, że wojewoda z opóźnieniem podjął decyzję w sprawie zablokowania kwoty 1500 zł pochodzącej z tej rezerwy w związku z nadmiarem posiadanych środków. Poza wymienionym przypadkiem nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykorzystania środków z rezerwy celowej poz. 52.

Jeżeli chodzi o realizację dochodów i wydatków w dziale 801 – Oświata i wychowanie, to dochody tego działu nie były objęte szczegółowym badaniem w ramach kontroli budżetowej. Natomiast, jeżeli chodzi o wydatki na oświatę i wychowanie, to w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. szczegółowym badaniem objęto dotacje na realizację zadań finansowanych w ramach omawianego działu. Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w tym zakresie.

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, tutaj również dochody nie były przedmiotem szczegółowego badania przez Najwyższą Izbę Kontroli, jak również wydatki. Wydatków z tego działu też nie kontrolowaliśmy szczegółowo. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę o przedstawienie koreferatu i wniosków do opinii do części 82 i 83 panią poseł Agnieszkę Górską. Bardzo proszę.

Poseł Agnieszka Górska (PiS):

Szanowna pani przewodnicząca, panie ministrze, Wysokie Komisje, wykonanie budżetu państwa na 2021 r. w części 82 – Oświatowa subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego, jak i w części 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 11, 26 i 52 szczegółowo – liczbowo – przedstawił pan minister. Należy stwierdzić, iż zostały one rozdysponowane terminowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie. Sukcesywnie zwiększająca się subwencja ogólna umożliwiła realizację zamierzonych planów, wynagrodzeń, jak również innych wydatków w tym zakresie.

Po analizie otrzymanych dokumentów, po zapoznaniu się z raportem i opinią Najwyższej Izby Kontroli, jak również po dyskusji na posiedzeniu podkomisji wnoszę o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu w wyżej wymienionym zakresie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę, pan poseł Władysław Kurowski.

Bardzo proszę o przedstawienie koreferatu i wniosków dla Komisji w odniesieniu do części 85.

Poseł Władysław Kurowski (PiS):

Pani przewodnicząca, panie ministrze, Wysokie Komisje, jeżeli chodzi o dochody w dziale 801, to faktycznie liczbowo są dosyć niskie. Początkowo – 812 tys. zł, później zostały znacznie zwiększone – jeżeli chodzi o udział procentowy – do kwoty 3132 tys. zł, natomiast w procentach to ok. 400%. Największą pozycję wzrostu dochodów stanowiły wpływy ze zwrotów dotacji wykorzystywanych niezgodnie z przeznaczeniem lub naruszeniem procedur oraz niewykorzystanych dotacji – blisko 2000 tys. zł.

Jeśli chodzi o wydatki, początkowo też niewielka kwota, tj. ponad 300 000 tys. zł, w tym wydatki majątkowe tylko 130 tys. zł. Natomiast w trakcie realizacji budżetu wykonanie w granicach 2 131 741 tys. zł, przy czym *gros* z tych zwiększeń stanowiły uruchomione rezerwy celowe w kwocie ponad 2 000 000 tys. zł. Ostatecznie kwota wydatków po zmianach – to 2 401 999 tys. zł. Trzeba powiedzieć, że w ramach tej kwoty jest też znacznie zwiększona kwota wydatków majątkowych. Przypomnę, że z 130 tys. zł początkowo do kwoty 38 107 tys. zł.

Gros tych wydatków to wydatki bieżące. I w zasadzie powtarzające się z roku na rok pewne pozycje, które są uruchamiane – m.in. takie jak wychowanie przedszkolne, dofinansowanie zadań własnych gminy, czy darmowy podręcznik, posiłek w szkole i w domu, czy też „Aktywna tablica". W ramach tej kwoty jest też funkcjonowanie 16 kuratorów oświaty.

Jeżeli chodzi o dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, tutaj początkowo nie było zaplanowanych żadnych dochodów. Natomiast ostatecznie dochody wyniosły 723 tys. zł. Wydatki były wykonywane tylko i wyłącznie po stronie wydatków bieżących w kwocie 252 827 tys. zł. Tak jak pan minister wspominał na dofinansowanie stypendiów, zasiłków szkolnych, stypendiów prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych czy też rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania do podręczników.

Po dyskusji na dzisiejszym posiedzeniu podkomisji oraz uwzględniając opinię NIK rekomenduję Wysokim Komisjom pozytywną opinię wykonania budżetu w 2021 r. w części 85 – Budżety wojewodów w dziale 801 oraz w dziale 854.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chce zabrać głos?

Bardzo proszę, pani poseł Krystyna Szumilas.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Przepraszam za chwilę przerwy, ale po prostu mikrofon nie funkcjonuje. Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, jak co roku omawiamy wykonanie subwencji oświatowej i co roku powtarzamy, że problem, który jest z subwencją oświatową to problem zbyt małej liczby środków przeznaczanych na ten cel z budżetu państwa. Samorządy wielo-

krotnie podnosiły tę kwestię, wykazując, że subwencja oświatowa nie pokrywa wszystkich środków, wręcz udział samorządów terytorialnych w pokryciu środków na zadania oświatowe stale zwiększa się.

Na dowód mogę przedstawić państwu protokół z kontroli Najwyższej Izby Kontroli finansowania zadań oświatowych przez jednostki samorządowe. Wnioskiem końcowym z kontroli jest wniosek, że samorządy wywiązują się z zadań finansowania edukacji, chociaż muszą na tę edukację przeznaczać coraz więcej środków. Z ubolewaniem stwierdzam, że na posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży nie omawialiśmy tego protokołu kontroli. On był omawiany tylko na posiedzeniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Myślę, że ten błąd jest do naprawienia. Jesteśmy przy planie pracy Komisji na następne półrocze. Zgłaszam ten punkt jako punkt do planu pracy Komisji.

Mieliśmy na posiedzeniu Komisji Edukacji mówić o finansowaniu zadań oświatowych w ogóle, a wiadomo, że większość zadań oświatowych – ponad 90% – jest realizowana na poziomie jednostek samorządu terytorialnego. Jestem zdziwiona, ale może to jest wniosek pokazujący pewną tendencję, jeżeli chodzi o finansowanie zadań oświatowych. Na dzisiejszym posiedzeniu omawiamy również budżety wojewodów. Rozumiem, że w ramach budżetów wojewodów są dotacje, chociażby dotacja przedszkolna, którą wprowadziliśmy – osobiście nad tym pracowałam pracując w Ministerstwie Edukacji – która rozszerzyła edukację przedszkolną. Pozwoliła na objęcie edukacją przedszkolną większość dzieci w wieku 3 do 5 lat. To są dotacje celowe przekazywane przez wojewodę.

Natomiast myślę, że nie powinniśmy razem z budżetem samorządu omawiać wynagrodzeń w urzędach wojewódzkich, bo to jest temat, który powinien być omawiany razem z budżetem Ministerstwa Edukacji i Nauki, czyli częścią 30. Ale – być może – jest to też efekt takiego myślenia, że zmieniamy subwencjonowanie i dochody własne samorządów na dotowanie z budżetu państwa. Tylko problem jest taki, że rząd Prawa i Sprawiedliwości ogranicza dochody samorządu terytorialnego, ogranicza wysokość subwencji nie pokrywając wzrostu zadań nakładanych różnymi ustawami przyjmowanymi na poziomie centralnym w Sejmie i w ministerstwach. Natomiast zmienia dochody na czeki – dokumenty przekazywane uroczyście przez posłów PiS samorządom, na razie tylko w formie papieru i na takiej zasadzie, że wybieramy te samorządy, które są nam sprzyjające.

To jest niepokojący trend w finansowaniu zadań samorządowych. On na pewno nie przysłuży się rozwojowi edukacji. To, co jest wartością w systemie edukacji to autonomia samorządu w zarządzaniu organizacyjnym i finansowym szkołą przy zapewnieniu odpowiednich dochodów w budżetach jednostek samorządu, a nie ograniczaniu tych dochodów. Bo samorząd najlepiej wie, jaka szkoła wymaga remontu, gdzie trzeba dokupić pomoce naukowe, gdzie wybudować salę gimnastyczną czy boisko. Rząd powinien umożliwić to samorządowi, ale przez rozsądną politykę finansową związaną z dochodami jednostek samorządu terytorialnego, a nie ograniczaniem tych dochodów.

Druga rzecz, która pozwala na rozwój dobrej edukacji to autonomia nauczyciela. Mieliśmy poprzednie posiedzenie, na którym wprowadzacie państwo tak naprawdę trzy razy egzamin dla nauczyciela, który chce zdobyć stopień awansu zawodowego. To muszą być lekcje pokazowe pozytywnie zaliczone. To musi być ocena pracy, w niektórych przypadkach nawet dwukrotnie. To musi być egzamin. W tym wszystkim bierze udział kurator oświaty, który tak naprawdę nie dba o jakość kształcenia, tylko o to, żeby ideologia rodząca się w głowach rządzących była realizowana na poziomie szkoły.

To są te niepokojące kierunki. Oczywiście, Najwyższa Izba Kontroli nie powie, że budżet w zakresie subwencji oświatowej został źle zrealizowany, bo wszystkie pieniądze zostały przekazane do samorządu, zgodnie z obowiązującym dzisiaj prawem. Ale już w realizacji budżetu Najwyższa Izba Kontroli nie sprawdzi, bo nie ma takich uprawnień, czy te środki, które zostały przekazane w formie subwencji oświatowej do samorządu terytorialnego są wystarczające i czy dochody samorządu terytorialnego wystarczają na realizowanie tych zadań.

Konkludując moją wypowiedź – bez przejrzystego systemu finansowania zadań oświatowych bez jakiś czeków, tylko przydzielaniu pieniędzy na jasnych zasadach na podstawie jasnych kryteriów i zagwarantowaniu samorządom tego, żeby ich dochody nie

malały ze względu na polityczne decyzje podejmowane przez państw, przez rząd, tylko żeby te ubytki w dochodach były rekompensowane odpowiednio na poziomie samorządu terytorialnego, bez takiego podejścia nie będziemy mieli autonomicznej wolnej szkoły. Będziemy mieli szkołę sterowaną ręcznie, zideologizowaną szkołę, w której te dzieci, które mają szczęście lub nieszczęście być w takim czy innym miejscu będą miały lepiej i gorzej. To nie sprzyja wyrównywaniu szans edukacyjnych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Katarzyna Kretkowska (Lewica):

Do tych wszystkich uwag, które przed chwilą zgłosiła pani posłanka Szumilas chciałabym dorzucić jedno przypomnienie rzeczy oczywistej. Oczywistej dla Komisji Edukacji, oczywistej dla Komisji Samorządu Terytorialnego, ale koniecznej do przypominania każdorazowo, kiedy zajmujemy się subwencją oświatową, a mianowicie, że subwencja oświatowa, która z roku na rok pokrywa mniej wydatków bieżących niż pokrywała jeszcze rok wcześniej. Sytuacja jest dramatyczna już od wielu lat, a od szeregu lat szczególnie, o czym nieustająco alarmują samorządy, korporacje samorządowe.

Subwencja – przypominam – która w intencjach i zapisach, kiedy wchodziła w życie ustawa o samorządzie terytorialnym, miała pokrywać całość wydatków bieżących, a samorządy miały finansować wydatki majątkowe i remontowe. Ponieważ ta subwencja zaczęła pokrywać mniej niż 100% wydatków bieżących, w pewnym momencie, już wiele lat temu złagodzono zapis o pokrywaniu całości wydatków. Problem, wobec którego samorządy stoją w tej sytuacji jest taki, iż wydatki bieżące samorządy mogą pokrywać tylko z dochodów bieżących. Chciałam to przypomnieć – z dochodów bieżących. To nie może być tak, jak czasem słyszy się nawet z ust polityków – którzy wydawałoby się powinni wiedzieć lepiej – że niech zrezygnują z jakiejś inwestycji i dołożą do funkcjonowania szkoły. Nie mogą zrezygnować z inwestycji po to, żeby dołożyć do finansowania szkoły, ponieważ do finansowania szkoły mogą dołożyć tylko z dochodów bieżących. To odbywa się na takiej zasadzie, że się tnie płace, ogranicza działalność innych instytucji samorządowych zajmujących się codziennym życiem ludzi, bo tym zajmują się samorządy i instytucje, które państwo przekazało w gestie samorządów. To jest dramat.

Wreszcie ta sytuacja powinna doczekać uczciwego unormowania. Albo zakładamy, że rzeczywiście subwencja pokrywa 100% wydatków bieżących i przekazujemy tę subwencję z budżetu państwa, a nie udajemy, że ją przekazujemy, przekazując 55% – obecnie średnio, czy nawet mniej. Albo zakładamy, że przekazujemy 55%, ale wtedy podwyższamy dochody samorządów. Przekazujemy większy procent podziału PIT, CIT samorządom po to, żeby z własnych dochodów mogły pokrywać te wydatki bieżące. Sytuacja, z jaką mamy do czynienia od niestety wielu lat jest sytuacją udawania, że nie ma problemu. Po prostu, to wszystko na koniec odbywa się kosztem polskich uczennic i uczniów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pan poseł Zbigniew Dolata.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca, ja do wystąpienia pani poseł Kretkowskiej. Jak pani poseł odwołuje się do tego, że członkowie Komisji Edukacji, członkowie Komisji Samorządu Terytorialnego powinni coś wiedzieć, to pani poseł też należy do tej grupy i powinna jednak coś wiedzieć, że subwencja, płacenie subwencją to jest zapomoga. Czyli to są środki, które rząd przekazuje samorządom na realizację ich zadań własnych, pani poseł. Subwencja z założenia nie miała wystarczać na realizację zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego. To jest rzecz oczywista. Samorządy przekazując dochody własne na zadania oświatowe inwestują w swoich mieszkańców, w przyszłość swojej gminy, swojego powiatu. To jest rzecz – myślę – zupełnie trywialna. Nie można takich rzeczy opowiadać na posiedzeniu Komisji Samorządu i Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, jeśli po prostu wykazuje się pewien elementarny brak wiedzy.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję.

Czy jest sprzeciw wobec wniosku pani poseł Agnieszki Górskiej o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie części oświatowej? Nie ma sprzeciwu.

Stwierdzam, że wniosek został przyjęty.

Czy jest sprzeciw wobec wniosku pani poseł Agnieszki Górskiej o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 11, 26 i 52? Nie ma sprzeciwu.

Stwierdzam, że Komisje zaopiniowały wniosek pozytywnie.

Czy jest sprzeciw wobec wniosku pani posła Władysława Kurowskiego o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów 801, 854? Nie ma sprzeciwu.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły wniosek o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetu.

Czy jest sprzeciw wobec wniosku pana posła Władysława Kurowskiego o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części zadania z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów? Nie ma sprzeciwu.

Stwierdzam, że Komisje zaopiniowały pozytywnie wniosek pana posła Władysława Kurowskiego.

Wszystkie wnioski zostały przyjęte.

Pozostało nam zaproponowanie posła referenta, który przedstawi naszą opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję panią poseł Agnieszkę Górską.

Rozumiem, że państwo zgadzacie się? Dziękuję.

Stwierdzam, że ten wniosek także został przyjęty.

Na tym został wyczerpany porządek dzienny posiedzenia. Zamykam posiedzenie.

Protokół z posiedzenia z załączonym zapisem jego pełnego przebiegu będzie do wglądu w sekretariatach Komisji w Kancelarii Sejmu.